พระพุทธเจ้า, พระโพธิสัตว์

และ

๑๘ พระอรหันต์ของฝ่ายมหายาน

โดยหลวงจีนใบฎีกา (เย็นงี้)

คำนำ

▲ ▲ ▲

พระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ที่พุทธศาสนิกชนชาวจีนนิยมเคารพนับถือและบูชา นอกจากพระศากยมุนีพุทธเจ้าแล้ว ก็มีพระอมิตพุทธเจ้าซึ่งเชื่อกันว่าจะพาวิญญาณของผู้ที่บูชาไปเกิด ณ แดนสุขาวดีพุทธเกษตรของพระองค์ นอกจากนี้ก็มีพระไภษัชยคุรุ ซึ่งเป็นผู้ประทานการรักษาโรคภัยไข้เจ็บและนำพาวิญญาณของพุทธบุตรไปเกิดยังศุทธิไวฑูรย์อันเป็นพุทธเกษตรของพระองค์ท่านเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ดี พระโพธิสัตว์ที่ชาวจีนนิยมเคารพนับถือและบูชามากที่สุดได้แก่พระกวนอิม (อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์) ซึ่งประทานทุกสิ่งให้แก่ผู้ขอและทั้งกำจัดภัยพิบัติอันตรายทั้งหลายได้พระโพธิสัตว์อีกองค์หนึ่งได้แก่พระกษิติครรภโพธิสัตว์ซึ่งมีพระปณิธานทำนองเดียวกับพระกวนอิมโพธิสัตว์

ตามวัดวาอารามต่างๆ นอกจากจะประดิษฐานเป็นรูปพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ดังกล่าว ยังมีที่ประดิษฐานรูปพระเมตไตรยโพธิสัตว์ รูปท้าวจตุโลกบาลทั้งสี่ และรูปท่านแม่ทัพอุยคุง ซึ่งเป็นผู้รักษาคุ้มครองอารามและภิกษุสงฆ์ อนึ่ง ถ้าเป็นอารามใหญ่มีจำนวนพระสงฆ์กว่า ๑,๐๐๐ รูปขึ้นไป ก็จะมีที่ประดิษฐานบูชาพระมัญชุศรีโพธิสัตว์และพระสมันตภัทรโพธิสัตว์อีกด้วย ส่วนตามอาคารบ้านเรือนจะบูชาพระกวนอิมโพธิสัตว์เป็นส่วนมาก

เรื่องราวพระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ ท้าวจตุโลกบาลและแม่ทัพอุยคุง เหล่านี้ที่ชาวจีนนิยมเคารพนับถือบูชาน่าจะได้เรียบเรียงขึ้นตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเป็นแนวทางสัมมาปฏิบัติสืบไป คณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทยจึงมอบหมายให้อาจารย์เลียง เสถียรสุต ช่วยเรียบเรียงขึ้น โดยอาจารย์ทรงวิทย์ แก้วศรี ช่วยตรวจทานขัดเกลาสำนวนภาษาไทยให้และเย็นหงวนภิกขุ เป็นผู้ติดต่อประสานงาน จัดหาภาพประกอบและดำเนินการจัดพิมพ์สำเร็จเป็นรูปเล่มบริบูรณ์ให้ทันแจกเป็นธรรมบรรณาการในงานทอดกฐินของวัด และสำนักสงฆ์จีนในประเทศไทยทั่วพระราชอาณาจักรในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และในงานมหามงคลครั้งนี้ได้จัดเรียบเรียงและจัดพิมพ์ใหม่เป็นครั้งที่ ๒ เพื่อให้ทันแจกงานมหามงคลในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๗ นี้

คณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทยขออนุโมทนาและขอบคุณท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดพิมพ์หนังสือนี้ ทั้งท่านผู้จัดทำและผู้บริจาคทุนทรัพย์ ขอให้ทุกๆ ท่านจงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์โดยทั่วถ้วนตลอดถึงท่านผู้อ่านหนังสือนี้จงทุกประการ เทอญฯ

คณะสงฆ์จีนนิกาย

๙ มิถุนายน ๒๕๓๗

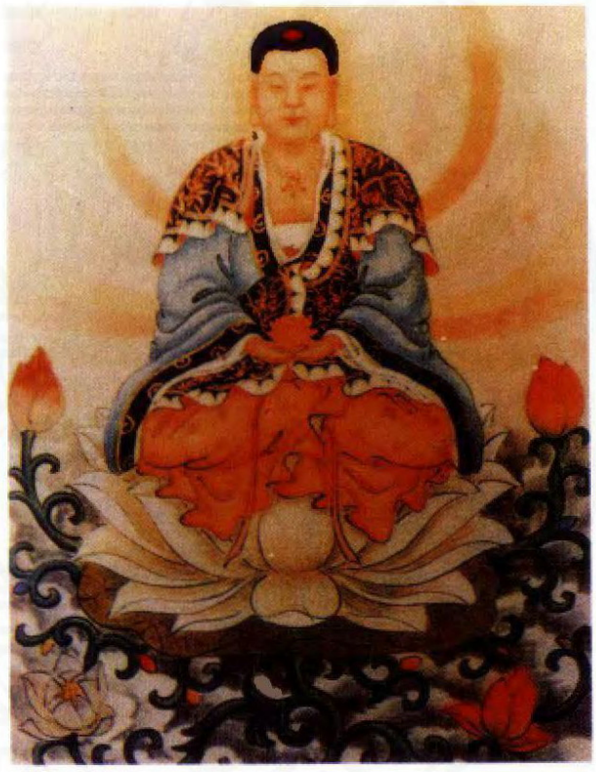

๑. พระศากยมุนีพุทธเจ้า

พระศากยมุนีพุทธเจ้า คือ พระโคดมพุทธเจ้า องค์เดียวกับที่พุทธศาสนิกชนชาวไทยทั้งหลายเคารพกราบไหว้บูชา มีพระนามเดิมว่า สิทธัตถะ หรือสิทธารถ ประสูติในสกุลกษัตริย์พระเจ้าสุทโธทนะเป็นพระราชบิดา และพระนางศิริมหามายา เป็นพระมารดา ประสูติที่ลุมพินีในระหว่างเขตแดนเมืองกบิลพัสดุ์ และเมืองเทวทหะติดต่อกัน เมื่อก่อนพุทธศก ๘๐ ปี (ก่อนคริสต์ศักราช ๕๔๓ ปี) ครั้นประสูติได้ ๗ วัน พระมารดาสิ้นพระชนม์ ได้พระเจ้าน้านางมหาปชาบดี เป็นพระมารดาเลี้ยงต่อมา ได้ทรงศึกษาเล่าเรียนในศิลปวิทยาการจากสำนักต่างๆ จนเจนจบ และได้ทรงอภิเษกสมรสกับพระนางพิมพาหรือยโสธรา เมื่อพระชนมายุได้ ๑๙ พรรษา มีพระโอรสองค์หนึ่ง ชื่อ ราหุล

ด้วยความเหนื่อยหน่ายต่อการครองชีวิตว่าเป็นทุกข์ จังตัดสินพระทัยออกผนวชเมื่อพระชนมายุ ๒๙ พรรษา ทรงบำเพ็ญทุกกรกิริยาอย่างหนักก็ไม่บรรลุธรรมอันใด สุดท้ายทรงดำเนินมัชฌิมาปฏิปทา คือ ทางสายกลาง และสำเร็จธรรมชั้นสูงเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่สุดทรงตรัสรู้ความจริงอันประเสริฐ ซึ่งเรียกว่าอริยสัจ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค หลังจากนั้น ได้ทรงบำเพ็ญพุทธกิจตลอด ๔๕ พรรษา ตราบสิ้นพระชนมายุขัย ๘๐ ทรงสั่งสอนเวไนยสัตว์ให้ละเว้นความชั่ว กระทำแต่ความดีและชำระจิตของตนให้ผ่องใส คำสอนของพระองค์งดงามทั้งในเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สุด เหมาะแก่กาลสมัย รู้แจ้งแก่ใจของผู้ประพฤติปฏิบัติ เป็นที่นับถือและยอมรับกันทั่วไป และรู้จักกันในชื่อว่า “พระพุทธศาสนา” ในปัจจุบัน

๒. พระอมิตพุทธเจ้า

ชาวจีนออกพระนามโดยทับศัพท์ว่า อามีท้อ พระนามเต็มของพระองค์มีอยู่สองพระนาม คือ อมิตาภะ แปลว่า มีความสว่างอันประมาณมิได้ และอมิตายุ แปลว่า มีอายุอันประมาณมิได้

พระนามนี้ปรากฏอยู่ในพระสูตรมหายานหลายสูตร ที่สำคัญคือ "อมิตสูตร" พระสูตรนี้ได้บรรยายถึงความสุขสันต์รื่นรมย์ของ "สุขาวดี" อันเป็นพุทธเกษตรของพระองค์ท่าน ผู้ที่ไปเกิดในที่นั้นจะมีแต่สุข ไม่มีทุกข์ ไม่มีการเสื่อมถอยจากการปฏิบัติธรรม จะต้องบรรลุธรรม สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าในที่สุด

การคิดจะไปเกิดที่สุขาวดีนั้นก็ไม่ลำบาก เพียงแต่สวดพระนามของพระองค์ คือ สวดคำว่า "นโม อมิตพุทธาย" อยู่เสมอๆ เมื่อถึงแก่กรรม พระองค์ท่านจะมารับไปเกิด ณ แดนสุขาวดีพุทธเกษตร

การปฏิบัติธรรมตามนัยแห่งพระสูตรนี้ ได้เกิดเป็นนิกายสุขาวดีขึ้น ใน ปี พ.ศ. ๙๓๔ โดยพระอาจารย์ฮุ่ยเอี๋ยง เริ่มปฏิบัติก่อน ณ ภูเขาลูซาน แล้วก็แพร่หลายไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็ว พระอาจารย์ทุกยุคส่วนมากก็สนับสนุนให้พุทธสาวกปฏิบัติตามนิกายนี้ เพราะถือว่าปฏิบัติกันได้ทุกเพศทุกวัย ไม่ว่าอาชีพใด จะมีความรู้แค่ไหน หรือไม่มีความรู้เลย ก็ปฏิบัติได้

กล่าวโดยทั่วไป พระพุทธศาสนาในประเทศจีน เกือบจะเป็นนิกายสุขาวดีทั้งหมด เพราะนอกจากนิกายธรรมลักษณ์และนิกายมนตรยานแล้ว นอกนั้นส่วนมากมีการปฏิบัติตามนิกายสุขาวดีทั้งสิ้น การทำวัตรสวดมนต์เย็นก็ใช้แบบของสุขาวดี การบำเพ็ญกุศลในงานใดๆ ส่วนมากก็เพื่อขอให้ได้ไปเกิดในแดนสุขาวดี ดินแดนสุขาวดีพุทธเกษตรนี้ อยู่ทางทิศตะวันตกของโลกเรา ฉะนั้นคำว่าตะวันตกในทางพุทธศาสนาของจีนจึงหมายถึงสุขาวดีนั่นเอง

คำว่า "อมิตพุทธ" ใช้เป็นคำอุทานของชาวพุทธ รวมทั้งการปลงในกรณีเห็นผู้กระทำที่ไม่ชอบธรรม บางครั้งก็ใช้เป็นคำอนุโมทนา

รูปปั้นของพระองค์ท่าน ส่วนมากจะทรงถือแท่นซึ่งมีสำหรับเป็นที่รองรับวิญญาณผู้ที่ไปเกิดในแดนสุขาวดี

๓. พระไภษัชยคุรุพุทธเจ้า

พระไภษัชยคุรุพุทธเจ้า ชาวจีนออกพระนามพระองค์ท่านเป็นศัพท์แปลว่า “เอี๊ยะซือฮุก” แปลว่า พระพุทธเจ้าผู้เป็นครูแห่งยารักษาโรค พระนามเต็มของพระองค์คือ พระไภษัชยคุรุไวฑูรยประภาส

ชาวจีนออกนามพระพุทธเจ้าหรือพระโพธิสัตว์ บ้างทับศัพท์ บ้างแปลศัพท์ ไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอน แล้วแต่พระอาจารย์ที่แปลหรือที่บรรยายจะใช้อย่างไหน บางองค์ใช้ทั้งทับศัพท์ทั้งแปลศัพท์

พระไภษัชยคุรุพุทธเจ้านี้ใช้ศัพท์แปล ไม่ได้ใช้ทับศัพท์ ถ้าออกพระนามโดยทับศัพท์เกือบจะไม่มีใครทราบว่าเป็นพระพุทธเจ้าองค์ไหน

พระองค์ท่านมีอะไรหลายอย่างที่คล้ายกับพระอมิตพุทธเจ้า เช่น มีพุทธเกษตรของพระองค์เช่นเดียวกับสุขาวดีของพระอมิตพุทธเจ้า ชื่อว่าศุทธิไวฑูรย์ เป็นที่ที่มีความสันติสุขน่ารื่นรมย์เช่นเดียวกันกับสุขาวดี

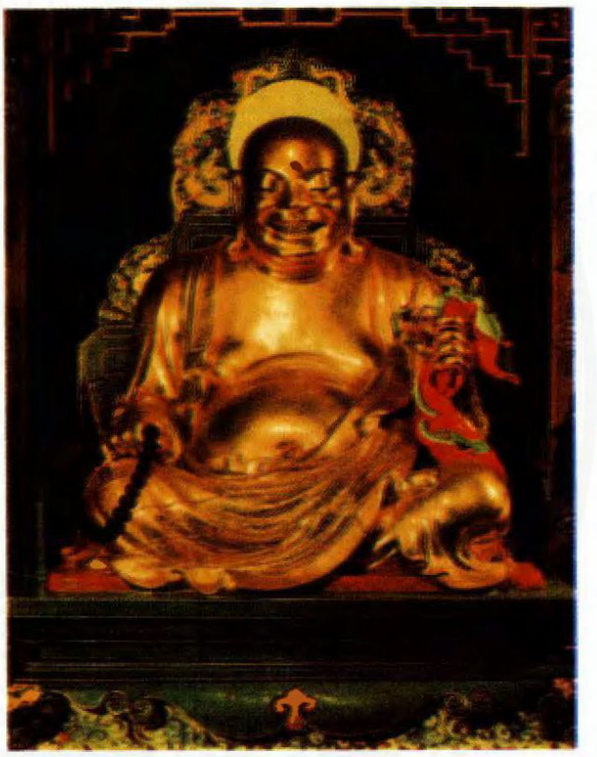
การปฏิบัติธรรมก็เช่นกัน คือมีการสวดพระนามของพระองค์ท่านเสมอๆ เมื่อเวลาถึงแก่กรรม พระองค์ท่านจะมารับวิญญาณไปเกิด ณ ดินแดนพุทธเกษตร แล้วจะไม่มีการเวียนว่าตายเกิดอีก

ศุทธิไวฑูรย์เกษตรนี้ อยู่ทางทิศตะวันออกของโลกเรา คือตรงข้ามกับสุขาวดีของพระอมิตพุทธเจ้า

เนื่องจากพระองค์ท่านมีปณิธานที่จะให้สัตว์โลกทุกรูปทุกนามปราศจากโรคภัยไข้เจ็บฉะนั้น ถ้าผู้ใดบูชานมัสการท่าน จะไม่มีโรคภัย หรือถ้าเจ็บไข้ ได้บูชาท่านแล้ว ก็จะหายเร็วขึ้น

รูปปั้นของพระองค์ท่าน ถือยาอคต ซึ่งถือว่าเป็นยาที่รักษาโรคได้ทุกอย่างและมีความศักดิ์สิทธิ์มาก เรามักจะเห็นรูปปั้นของพระองค์ท่านรวมอยู่กับพระอมิตพุทธเจ้าและพระศากยมุนี รวมเป็นสามองค์ในที่ประดิษฐานภายในพระอุโบสถหลังเดียวกัน

๔. พระเมตไตรยโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์องค์นี้ที่มีรูปประดิษฐานอยู่บนแท่นบูชาตามอารามทั่วไป เป็นรูปพระสงฆ์จีนครองจีวรแบบจีน ปล่อยส่วนที่ท้องให้เห็นท้องพลุ้ยใหญ่ รูปร่างอ้วนท้วนสมบูรณ์ ใบหน้าหัวเราะร่าเริงมาก และมีถุงย่ามขนาดใหญ่อยู่ที่มือข้างขวาของท่าน ข้างซ้ายถือลูกประคำ ในที่บางแห่งจะเห็นมีรูปเด็กปีนป่ายไปบนร่างท่านซึ่งเป็นเครื่องแสดงว่าท่านเป็นพระที่ใจดีมาก ไม่มีวิตกกังวลและห่วงใย ไม่ยึดมั่นถือมั่นอะไร เป็นที่เคารพรักของพวกเด็กๆ มาก

รูปพระโพธิสัตว์องค์นี้ ความจริงเป็นรูปปั้นของพระ “หลวงพ่อถุงย่าม” เป็นพระภิกษุในยุค ๕ ราชวงศ์ เป็นชาวเมืองฮ่องฮัว มณฑลเม่งจิว ท่านบอกฉายาว่า “เข่ยซื้อ” หรือ “เชียงเทงจื๊อ” โดยปกติท่านมีลักษณะอาการแสดงความเบิกบานเป็นสุขตลอดเวลา ไปไหนมาไหนจะมีย่ามใบใหญ่ติดตัวไปด้วย จึงได้รับฉายาว่า “หลวงพ่อถุงย่ามใหญ่” ท่านพูดอะไรมักจะเป็นอรรถ มีความหมายในทางนิกายเซ็น (ธยาน) ในปีที่ ๓ แห่งรัชกาลเจงเม้ง (พ.ศ. ๑๔๖๐) ท่านได้นั่งเข้าสมาธิดับไปที่แท่นหินวัดงักลิ้ม ก่อนดับได้เขียนคาถาไว้บทหนึ่งว่า

พระเมตไตรย คือ พระเมตไตย
แบ่งกายเป็นพันหมื่นโกฏิ
ให้คนได้เห็นทุกเวลา
แต่คนก็ไม่รู้จัก

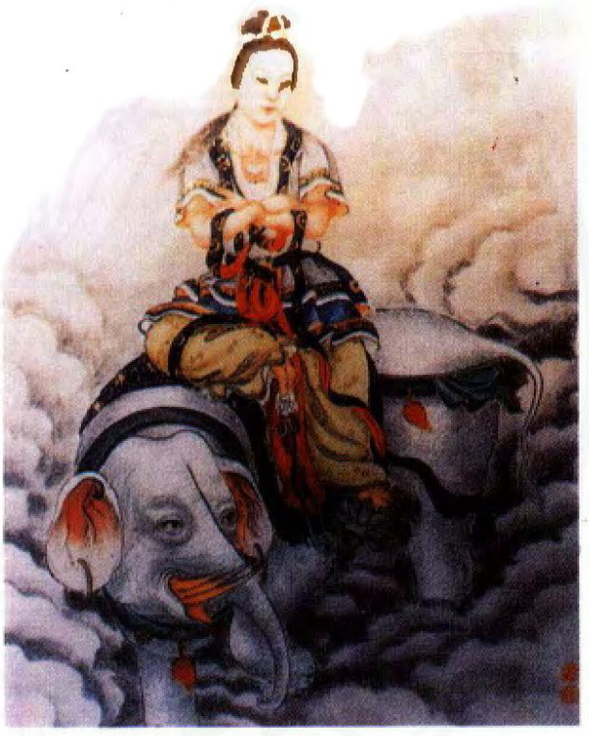
ฉะนั้น บรรดาพุทธสาวก จึงต่างสันนิษฐานว่าท่านเป็นพระเมตไตรยมาโปรดแล้วเลยออกฉายาท่านว่าพระเมตไตรยโพธิสัตว์

๕. พระมัญชุศรีโพธิสัตว์

มหายานสร้างรูปพระมัญชุศรีโพธิสัตว์ ทรงราชสีห์เขียวเลิศด้วยปัญญา เป็นผู้มีความสามารถในการแสดงธรรมอันราชสีห์นั้น เป็นราชาแห่งบรรดาสัตว์สี่เท้าทั้งหลาย เป็นสัตว์ที่มีความกล้าหาญ ไม่ครั่นคร้ามเกรงกลัวต่อสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งอุปมาได้ดั่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระโพธิสัตว์ท่านไม่เกรงกลัวต่อความลำบากอีกทั้งมารอุปสรรคทั้งปวงทรงมีความเพียรวิริยะแน่วแน่ต่อการโปรดตนเอง และผู้อื่นให้ถึงพร้อม ราชสีห์นั้น เมื่อมันส่งเสียงคำรามขึ้น บรรดาสัตว์ทั้งหลายเมื่อได้ยินเข้าก็หวาดหวั่นพรั่นพรึงพากันหลบหนีไม่มีสัตว์ชนิดใดที่จะกล้าสู้หน้าพญาราชสีห์เลย อันนี้อุปมาได้ดั่ง การประกาศพระสัจจะธรรมของพระพุทธเจ้า และพระโพธิสัตว์ ซึ่งพระองค์ทรงมีความเด็ดเดี่ยวมั่นคงไม่มีความหวาดหวั่นพรั่นพรึง อันยังผลให้การประกาศเผยแพร่ของเดียรถีย์ต้องอับแสงลงด้วยราชสีห์ มีคุณพิเศษนี้ มหายานจึงยกขึ้นเป็นสัญญลักษ์แห่งความดีเด่น ของพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ “พระอาสน” ที่พระพุทธเจ้าทรงประทับนั้นเราเรียกว่า “สิงหอาสน” ดังนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราจึงเป็นที่สรรเสริญว่า “เป็นพญาราชสีห์แห่งมนุษย์”

๖. พระสมันตภัทรโพธิสัตว์

พระสมันตภัทรโพธิสัตว์ทรงคชสารเผือกหกงา เป็นพระโพธิสัตว์ที่พร้อมด้วนมหาจริยา และมหาปณิธานช้างเผือกหกงานั้น เป็นสัญลักษณ์แห่งความยิ่งใหญ่ในบรรดาคชสารด้วยกัน ในประเทศอินเดียเขาเรียกช้างว่า "นาคะ" เรามาพูดถึงความทรหดอดทนของช้างกันเถิด ช้างนั้นสามารถที่จะแบกหามสิ่งต่างๆ ได้คราวละมากๆ กำลังวังชาของมันยิ่งใหญ่มหาศาลนัก อันนี้อุปมาว่าพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์ท่านทรงรับภาระอันหนักที่จะโปรดเวไนยสัตว์ให้หลุดพ้นจากความทุกข์ เมื่อเวลาเกิดสงคราม ช้างจะย่างก้าวเข้าสู่สมรภูมิอย่างทรหดอดทนไม่ยั่นย่อ ไม่หวาดหวั่นต่ออาวุธยุทธภัณฑ์ของมวลหมู่ศัตรูเลยอันนี้อุปมาได้ดั่งองค์สมเด็จพระพุทธเจ้าและพระโพธิสัตว์พระองค์ได้ทรงโปรดสัตว์อยู่ในท่ามกลางความทุกข์แห่งความเกิด และความตายของสรรพสัตว์ พระองค์ทรงมีพระขันติอดทนต่อความทุกข์ทั้งปวง อันที่จริงช้างป่าเป็นสัตว์ที่ดุร้ายแต่เมื่อได้ถูกนำเอามาฝึกปรือแล้วมันก็จะเชื่องและเชื่อฟังผู้ที่เป็นสารถีจนสามารถแบกของหนักๆ ได้ เราเรียกเขาผู้นั้นว่า "ควาญช้าง" อันนี้เปรียบได้เท่ากับมนุษย์ซึ่งเต็มไปด้วยกิเลสเมื่อได้ศึกษาอบรมตามพุทธธรรมแล้ว ก็จักอ่อนโยนสุขุมมีความอดทนที่จะรับภาระในการโปรดตนเอง และผู้อื่นให้หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวง เพราะฉะนั้นพระสงฆ์ผู้ประกาศศาสนธรรม จึงได้ถูกยกย่องว่า "การประกาศพระสัจจะธรรมของท่านเสมือนหนึ่งการฝึกช้าง"

๗. พระกวนอิม (อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์)

พระนามว่ากวนอิม เป็นการออกเสียงตามศัพท์แปลจากคำว่า "อวโลกิเตศวร" ซึ่งพระอาจารย์กุมารชีพ แปลว่า กวนซีอิม แปลว่า ผู้เพ่งเสียงแห่งโลก ต่อมาเนื่องจากคำว่าชีไปตรงกับพระนามของพระเจ้าจักรพรรดิถังไท่จง คือ หลีชีหมิน จึงตัดคำว่าชีออกเหลือเพียงแต่กวนอิม ต่อมาพระถังซำจั๋ง คือ พระเฮี่ยน จังซึ่งเชี่ยวชาญภาษาสันสกฤตและภาษาจีน ได้แปลใหม่เป็น กวนจือไจ๋ แปลว่า ผู้เพ่งโดยอิสระ แต่ทั่วไปยังคงนิยมออกนามท่านว่า กวนอิม อยู่

พระกวนอิม เป็นพระโพธิสัตว์ที่มีสมญาว่า มหาเมตตา มหากรุณา เพราะพระองค์ท่านมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์โลกเป็นอันมาก

พระกวนอิมสามารถนิมิตรนิรมาณกายไปโปรดสัตว์ยังโลกอื่นๆ อีก เช่น นิรมาณกายเป็นนาคไปโปรดนาคที่โลกนาค นิรมาณกายเป็นเทพ ไปโปรดเทพยังสวรรค์ เป็นต้น

พระกวนอิมสามารถประทานอภัย คือ การช่วยให้พ้นทุกข์ภัยได้อีก ๑๖ ประเภท มีอัคคีภัย อุทกภัย และโจรภัย เป็นต้น การขอให้พ้นภัย ก็ไม่ลำบาก เพียงแต่ตั้งใจสวดคำว่า "นโม ขอนอบน้อมแต่พระกวนอิมโพธิสัตว์" เท่านั้น ท่านก็จะมาโปรดทันที

นอกจากนี้ ท่านยังสามสรถประทานสิ่งที่เราต้องการและได้ตั้งใจขอร้องต่อท่านที่ยังไม่มีบุตร ส่วนมากไปขอบุตรต่อท่าน

พระกวนอิม เป็นพระโพธิสัตว์ที่ชาวจีนนับถือเป็นอันมาก นอกจากตามวัดจะมีรูปท่านอยู่ด้วยแล้ว โบสถ์ที่สร้างเพื่อบูชาท่านโดยเฉพาะก็มีอยู่มากมาย

รูปพระกวนอิมเท่าที่เราเห็นเป็นรูปเพศหญิง ความจริงรูปเพศหญิงนี้ เป็นเพียงนิรมาณกายหนึ่งในจำนวน ๓๒ กาย หาใช่พระกวนอิมเป็นเพศหญิงไม่

๘. พระกษิติครรภโพธิสัตว์

พระตี่จั๋ง ออกเสียงตามศัพท์แปลของพระกษิติครรภโพธิสัตว์ การแปลนี้ เป็นการแปลตรงตัว คือที่เก็บหรือครรภ์แห่งผืนแผ่นดิน

พระองค์ท่านมีปณิธานคล้ายคลึงกับพระกวนอิม แต่มีผิดไปจากพระกวนอิมก็คือพระองค์ท่านต้องการจะโปรดสัตว์ที่อยู่ในนรกให้หมด ฉะนั้นในงานศพจึงนิยมบูชาท่านแล้วก็เลยกลายเป็นประเพณีไปที่ในงานศพจะต้องบูชาท่าน ส่วนงานมงคลนิยมบูชาพระกวนอิม กระทั่งเกิดคำว่า “พระกวนอิมโปรดคนเป็น พระตี่จั๋งโปรดคนตาย”

พระตี่จั๋งเป็นที่ทราบทั่วกัน และที่มีผู้นิยมบูชาท่านก็เนื่องมาจากเจ้าชายกิมเคียวกักแห่งประเทศเกาหลีได้ผนวชเมื่อ พ.ศ. ๑๑๙๖ แล้วเดินทางมายังประเทศจีนพร้อมด้วยสุนัขสีขาว แล้วไปบำเพ็ญสมาธิอยู่ที่ภูเขาเกาฮัว มณฑลอานฮุย รวม ๗๕ พรรษา ในปี พ.ศ.๑๒๗๑ ท่านมีอายุได้ ๙๙ พรรษา แล้วนั่งสงบไปอีก ๒๐ ปี ถึงปี พ.ศ.๑๓๐๐ ร่างท่านก็อยู่ในท่าสมาธิเกิดเป็นอัศจรรย์บรรดาสาธุชนจึงได้รวบรวมปัจจัยสร้างเจดีย์ขึ้น ท่านอาจารย์กิมเคียวกักนี้ ได้รับการยกย่องว่าเป็นพระกษิติครรภ (พระตี่จั๋ง) มาโปรดสัตว์แล้วก็คือ ภูเขาเกาฮัวเป็นอารามของพระตี่จั๋งจนกระทั่งปัจจุบันนี้

รูปของพระองค์ท่านมักจะสวมหมวกซึ่งเรียกว่า “มาลา ๕ พระพุทธองค์” ซึ่งหมวกนี้เป็นของพระชาวธิเบต ประกอบพิธีทางมนตรยานนิกายในการโปรดสัตว์นรก ความจริงท่านเป็นพระใน พ.ศ.๑๑๙๖ ธิเบตได้รับพุทธศาสนาใน พ.ศ.๑๑๘๔ โดยเจ้าฟ้าหญิงบุนเซ้งราชธิดาจักรพรรดิถังเกาจง ทรงนำไป คงยังไม่มีอิทธิพลอะไรย้อนมาถึงจีน แต่เนื่องการประกอบพิธีโปรดสัตว์นรกนิยมใช้หมวกนี้ และโดยที่ท่านมีปณิธานโปรดสัตว์นรกมาก ก็เลยวาดภาพท่านเป็นพระที่กำลังสวมหมวกประกอบพิธีโปรดสัตว์นรกไป

๙. พระมหาสถามปราปย์โพธิสัตว์

พระมหาสถามปราปย์โพธิสัตว์ คือ พระโพธิสัตว์ในมหายานนิกายสุขาวดี (เจ้งโท้) นับถือบูชา และปรากฏชัดเจนในคัมภีร์สัทธรรมปุณฑริกสูตร และ วิมลกีรตสูตร ในคัมภีร์สุขาวดี-วยุหสูตร ถือว่าพระองค์ทรงอยู่ด้านซ้าย ส่วนพระอวโลกิเตศวร (กวนอิม) โพธิสัตว์อยู่ด้านขวามีพระอมิตภะพุทธเจ้าอยู่กลาง เป็นผู้ช่วยพระอมิตภะพุทธเจ้าในการบรรเทาทุกข์แก่สรรพสัตว์ เพราะพระอมิตภะพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้าแล้ว จะเกี่ยวข้องกับชั้นสัตว์โลกโดยตรงไม่ได้นัก ต้องอัญเชิญพระโพธิสัตว์ไปเป็นผู้ช่วยเพื่อโปรดสรรพสัตว์ มหายานถือว่าเป็นพระโพธิสัตว์แห่งดวงปัญญาที่สามารถรู้ถึงความต้องการทางสติปัญญาของทุกคน และเป็นพระโพธิสัตว์ที่มีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ พานายช่างศิลป์ขึ้นไปถึงสวรรค์ชั้นดุสิต เพื่อได้เห็นองค์พระพุทธเจ้าได้ถูกต้องตามพุทธลักษณะ แดนประทับของพระองค์จะอยู่กับองค์พระอมิตภะพุทธเจ้าที่แดนสุขาวดีตลอด

๑๐. พระเวทโพธิสัตว์

ชาวจีนเรียกว่า อุ่ยท้อพู่สัก แผลงมาจากคำว่า เวทโพธิสัตว์ในภาษาสันสกฤตแปลความหมายตามภาษาจีนว่า “ผู้มีอานุภาพสนองปฏิการะ” เป็นมหาเทพโพธิสัตว์องค์หนึ่ง มีหน้าที่รักษาพระศาสนา ตามประวัติกล่าวว่าในสมัยพระกัสสปพุทธเจ้าเป็นต้นมา ท่านได้บำเพ็ญพรตพรหมจรรย์ ทรงเคารพนอบน้อมต่อพระธรรมวินัย พร้อมที่จะปกปักรักษาพระธรรมวินัย และมีเมตตาการุญต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย

ตามประวัติในหนังสือจีนกล่าวว่า ท่านปรากฏตัวในสมัยราชวงศ์ถังที่ภูเขานานชาน ต่อหน้าพระคณาจารย์เต้าซงฮวบซือ ผู้ปฏิบัติประพฤติเคร่งครัดต่อพระธรรมวินัยยิ่ง มหาเทพองค์นี้มีหน้าที่คุ้มครองปกปักรักษาวัดวาอารามตลอดถึงพุทธบริษัททั้งหลาย

รูปลักษณะของพระอุ่ยท้อ หรือ พระเวทโพธิสัตว์ปกติแต่งตัวสวมสุวรรณเกราะและมหามงกุฏ หัตถ์หนึ่งประคองวัชรคธาวิเศษ อีกหัตถ์หนึ่งอยู่ในท่าประณมอยู่ในลักษณะท่าทางสง่าผ่าเผย สำรวมน่าเลื่อมใส วัชรคธาวุธนี้ใช้ปราบปรามพวกปีศาจมารร้ายที่มารังควาญพระพุทธศาสนา โดยปกติรูปพระเวทโพธิสัตว์จะอยู่หลังพระเมตไตรยโพธิสัตว์ หันพักตร์สู่วิหารหรือพระอุโบสถเป็นสัญญลักษณ์ ผู้บูชาจะพ้นภัยพิบัติ มีสุขสมบูรณ์และมั่งคั่งตามปรารถนาทุกประการ

๑๑. แคนำโพธิสัตว์

แคนำโพธิสัตว์ มหายานจัดเป็นเทพารักษ์ ผู้มีหน้าที่เป็นธรรมบาล ปกป้องรักษาพระศาสนา จัดอยู่ในปฏิมากรประเภทกาลั้ม (เทพธรรมบาล) ปกติจะตั้งอยู่ในวิหาร คู่กับพระเวทโพธิสัตว์

๑๒. เรื่องของท้าวจตุโลกบาล

ท้าวจตุโลกบาล คือ ท้าวจาตุมหาราช มีดังนี้ คือ

๑. ท้าวธตรฐมหาราช ปกครองทางทิศบูรพา เป็นเจ้าแห่งพวกคนธรรมพ์

๒. ท้าววิรุฬหกมหาราช ปกครองทางทิศทักษิณ เป็นเจ้าแห่งกุมภัณฑ์

๓. ท้าววิรุฬปักข์มหาราช ปกครองทางทิศปัจฉิม เป็นเจ้าแห่งพวกนาค

๔. ท้าวกุเวรมหาราช (เวสุวัณ) ปกครองทางทิศปัจฉิม เป็นเจ้าแห่งพวกยักษ์

ท้าวจตุโลกบาลเหล่านี้ บ้างว่าสืบเนื่องมาจากในคราวกษัตริย์บู่อ๋อง แห่งราชวงศ์จิว ยกทัพไปตีกษัตริย์ตั๋ว (ก่อน พ.ศ.๕๙๑) ในระหว่างทาง ได้มีเทพเจ้า ๔ องค์มาขออาสาช่วยรบ กษัตริย์บู่อ๋องได้กล่าวขอบใจ และขอให้ช่วยปกปักรักษาให้ “ฮวง” (ลม) “เที้ยว” (ถูกต้อง) “ไหว” (ฝน) “สุง” (ราบรื่น) คือให้ดินฟ้าอากาศเป็นไปโดยราบรื่นตามฤดูกาล ให้ราษฎรเป็นอยู่โดยปกติสุขก็พอ ไม่ต้องช่วยรบ

ครั้นการยกทัพไปตีกษัตริย์ตั๋วเป็นผลสำเร็จ กษัตริย์บู่อ๋องจึงรับสั่งให้ตั้งศาลเจ้าบูชาเทพทั้ง ๔ องค์นั้น และให้มีเครื่องหมายดังนี้ คือ องค์หนึ่งถือดาบ หมายถึง ลม เพราะเวลาฟันดาบจะเกิดเป็นเสียงลม องค์หนึ่งถือพิณ เพราะการดีดพิณตามภาษาจีนออกเสียงว่า “เที้ยว” องค์หนึ่งถือร่ม หมายถึง ฝน และองค์หนึ่งถืองู เพราะคำว่างูทะเลออกเสียงว่า “สุง” แต่ต่อมาเนื่องจากงูไม่เป็นที่นิยมของสาธุชน จึงเปลี่ยนเป็นอุ้มเจดีย์แทน

ท้าวจตุมหาราชทั้ง ๔ นี้มักสร้างเป็นรูปขนาดโตใหญ่เรียงไว้ในวิหารต้นของวัดข้างละสองตน ลัทธิธรรมเนียมปรากฏว่าพระพุทธเจ้าทรงมอบพระธรรมไว้แก่ท้าวมหาราชทั้ง ๔ รักษา ชาวจีนจึงได้สร้างท้าวจาตุมหาราชขึ้น เรียกว่า ฮูฮวบ (ธรรมบาล) แปลว่า ผู้คุ้มครองรักษาพระศาสนา และนอกจากนี้ ยังพิทักษ์รักษาประเทศชาติ และพุทธบริษัทอีกด้วย ถ้าประเทศชาติใดละเลยหรือหมิ่นแคลนพระธรรม ก็จะเพิกถอนการพิทักษ์นั้นเสีย หากมั่นอยู่ในพระธรรมก็จะอำนวยสุขสวัสดิ์ บริวารของท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ มีหน้าที่คอยตรวจตราดูแลทุกข์สุขของประชาโลกจะจัดการปราบปรามสัตว์ที่ทำบาปและที่ไม่ตั้งอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม

千手千眼觀世音菩薩廣大圓滿無礙大悲心陀羅尼

ท้าวธตรฐมหาราช ปกครองทิศบูรพา

เป็นเจ้าแห่งคนธรรพ์

千手千眼觀世音菩薩廣大圓滿無礙大悲心陀羅尼

四大天王

ท้าววิรุฬหกมหาราช ปกครองทางทิศทักษิณ

เป็นเจ้าแห่งกุมภัณฑ์

千手千眼觀世音菩薩廣大圓滿無礙大悲心陀羅尼

四大天王

ท้าววิรุฬหปักข์มหาราช ปกครองทางทิศปัจฉิม

เป็นเจ้าแห่งนาค

ท้าวกุเวรมหาราช (เวสุวัณ) ปกครองทางทิศอุดร

เป็นเจ้าแห่งยักษ์

เทพสถิตยี่สิบสี่ตน (ยี่จับซี่จูเทียน)

เทพสถิตยี่สิบสี่ตนจีนเรียกว่า “ยี่จับซี่จูเทียน” จัดเป็นปฏิมากร ประเภทกาลั้ม (เทพธรรมบาล) เช่น พระอินทร์ พระพรหม ฯลฯ มีหน้าที่เป็นธรรมบาลปกปักรักษาพระศาสนา

๑๘ พระอรหันต์ของฝ่ายมหายาน

พระอรหันต์ ๑๘ องค์

องค์ที่ ๑ ปินโทล ภารัทวาช แปลว่า ก้อนข้าว ผู้รับทาน ภารัทวาชเป็นสกุลใหญ่ ๑ ใน ๑๘ ของพราหมณ์

สถิตอยู่อมรโคยานทวีป พร้อมด้วยพระอรหันต์อีก ๑,๐๐๐ องค์เป็นบริวาร

ท่านได้แดสงปาฏิหาริย์ หยิบบาตรไม้จันทร์บนยอดเสาสูง ความทราบถึงพระพุทธเจ้าทรงติเตียนว่า แสดงปาฏิหาริย์ เพื่อบาตรไม้จันทร์ต่อหน้าพวกที่ยังมิได้รับศีล จึงขับออกไปเสียจากชมพูทวีปไปอยู่ทวีปอมรโคยาน ต่อมาบรรดา สาวกคิดถึงท่าน จึงทูลขอให้กลับมา พระพุทธองค์ก็ยอมอนุโลมให้กลับมา แต่ไม่ให้เข้าปรินิพพาน ต้องดำรงขันธ์ เป็นเนื้อนาบุญต่อไป ฉะนั้น การสักการบูชาท่าน จึงได้กุศลมาก

ลักษณะพิเศษของท่าน คือถ้ามีผู้ใดเลี้ยงพระท่านก็จะปลอมแปลงเป็นพระธรรมดา แอบเข้าไปร่วมรับทานด้วย

รูปเป็นคนผอมเห็นซี่โครง บ้างยืน บ้างนั่ง มือถือหนังสือ อีกมือหนึ่งถือบาตร หรือมือทั้งสองถือหนังสือหรือวางบนเข่า ข้างขวามีไม้เท้า มือทั้งสองวางบนเข่า บ้างยื่นในท่านหยิบบาตร

องค์ที่ ๒ กนกวัจฉ แปลว่าลูกโคทอง

สถิตอยู่แคว้นกัศมีระ พร้อมด้วยพระอรหันต์อีก ๕๐๐ องค์ เป็นบริวาร

ท่านเป็นสาวกที่สามารถในทางบรรดาลัทธิธรรมต่างๆ และเป็นผู้ทรมานร่างกายได้ดี สามารถนั่งเข้าฌานในกลางลมฝนได้

รูปท่านเป็นรูปห้อยเท้าขวา มือขวาวางบนเข่ามือซ้ายวางที่ฝ่าเท้าซ้าย

✤ ✤ ✤

องค์ที่ ๓ กนกภารัทราช
เป็นชื่อฤษี ๑ ใน ๗ มหาฤษี

สถิตอยู่บุรพวิเทหทวีป พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๖๐๐ องค์ เป็นบริวาร

รูปท่านนั่งห้อยเท้า เท้าซ้ายยกขึ้นจากรองเท้า มือขวาวางอยู่บนเข่า มือซ้ายอยู่ข้างหู เป็นรูปคนแก่ผมยาว

องค์ที่ ๔ สุปินท สถิตอยู่อุตตระกุรุทวีป พร้อมด้วยอรหันต์ ๗๐๐ องค์เป็นบริวาร

ท่านองค์นี้อาจจะเป็นพระสุภัทร์ ซึ่งเป็นพราหมณ์ ชาวกุสินารา บรรลุพระอรหัตผลเมื่ออายุ ๑๒๐ ปี โดยสดับพระธรรมเมื่อพระพุทธเจ้าทรงประชวรหนักจวนเสด็จดับขันธ์ ท่านสุภัทรไม่ต้องการจะเห็นพระพุทธเจ้าปรินิพพาน จึงเข้านิพพานก่อนเป็นพระอริย-สาวกองค์สุดท้าย

รูปเป็นคนแก่นั่งเข้าสมาธิ มือถือหนังสือ บ้างทำเป็นรูปนั่งธรรมดา มีบาตรและกระถางธูปอยู่ข้างหนึ่ง มือซ้ายถือหนังสือ มือขวาทำมุทราดีดนิ้ว บ้างยกมือขวาหงาย

องค์ที่ ๕ นกุล แปลว่าพังพอน

สถิตอยู่ชมพูทวีปพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๘๐๐ องค์เป็นบริวาร

ท่านชอบอยู่โดดเดี่ยว ถือการธุดงค์เป็นพรต ไม่มีศิษย์ ไม่เคยเทศนา ไม่ชอบอยู่ปะปนกับใคร ไม่เคยอาพาธ พระพุทธเจ้าตรัสว่าเป็นศิษย์ที่มีอายุยืนยาวที่สุด คือ ๑๖๐ ปี ทั้งนี้ เพราะเมื่อสมัยพระวิปัสสีพุทธท่านได้ถวายเภสัชแก่ภิกษุผู้อาพาธ

ท่านไม่เคยเทศนาโปรดใครนั้น เพราะท่านเห็นว่าพระสารีบุตร พระอานนท์และพระมหาสาวกองค์อื่นๆ เทศน์ได้ดีแล้ว ท่านจึงไม่จำเป็นต้องเทศน์

รูปท่านเป็นรูปนั่งห้อยเท้า มีพังพอนอยู่ข้างๆ บ้างเป็นรูปกบสามขาอยู่ใต้รักแร้ บ้างเป็นรูปเข้าฌาณมีเด็กน้อยอยู่ข้างหนึ่งแบมือทั้งสองข้าง

องค์ที่ ๖ ภัทร แปลว่าประเสริฐ

สถิตอยู่ตามระทวีปพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๙๐๐ องค์

บ้างว่าท่านเป็นพระญาติพระพุทธเจ้า บ้างว่ามีสกุลสุงเป็นมหาสาวกองค์หนึ่ง สามารถอธิบายอรรถธรรมที่ลึกซึ้งด้วยคำพูดง่ายๆ

รูปท่านเป็นรูปนั่งห้อยเท้า ถือหนังสือ มีเสืออยู่ข้างๆ แสดงว่าท่านปราบเสือได้ บ้างทำเป็นรูปมีขนคิ้วยาวประณมมือ

✪ ✪ ✪

องค์ที่ ๗ กาลิก แปลว่า เวลา ชั่วเวลา

สถิตอยู่สังฆาฏทวีปพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๐๐๐ องค์

ท่านเป็นที่นับถือ แห่งพระเจ้าพิมพิสาร

รูปท่านเป็นรูปนั่งห้อยเท้าหรือเข้าฌาณ บ้างถือหนังสือหรือใบไม้ บ้างทำเป็นรูปคิ้วยาวลงมาจนลากดิน ต้องใช้มือถือไว้ บ้างถือฉาบทั้งสองมือ

องค์ที่ ๘ วัชรบุตร

สถิตอยู่บรรณทวีป พร้อมพระอรหันต์ ๑,๑๐๐ องค์ เป็นบริวาร

รูปนั่งห้อยเท้า ถือไม้เท้าชักขระ ไม้เท้านี้บนยอดมีโลหะมีช่องเป็นวงกลม สำหรับร้อยแหวนโลหะ เมื่อเขย่าจะเกิดเสียง เวลาเดินทางในป่า จะทำให้จำพวกสัตว์เลื้อยคลานได้ยินเสียงแล้วหลีกหนีไป

องค์ที่ ๙ สุปากะ

สถิตอยู่ภูเขาคันธมาทย์พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๙๐๐ องค์

ในหนังสือเถรคาถา มีชื่อโสปากะอยู่องค์หนึ่งเนื่องด้วยตอนจะคลอดมารดาสลบไป ผู้คนเข้าใจว่าตาย จึงนำไปทิ้งที่ป่า เมื่อท่านคลอดออกมามารดาก็ถึงแก่กรรมไป จึงชื่อว่าโสปากะ แปลว่าอันเขาทิ้งแล้ว

เมื่อท่านอายุได้ ๗ ปี ได้ฟังคำพระพุทธเจ้าก็เลื่อมใสแล้วออกบรรพชา ภายหลังได้บรรลุพระอรหัตตผลเป็นพระสาวกองค์หนึ่ง

รูปท่านนั่งห้อยเท้า มือถือหนังสือหรือพัด ข้างๆ มีพระอรหันต์องค์เล็ก หรือทั้งสองมือถือลูกประคำ

องค์ที่ ๑๐ ปันถก แปลว่า ทางบ้างเติม คำมหาเป็นมหาปันถก

สถิตอยู่ที่สวรรค์ตรัยตรึงศ์ พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๓๐๐ องค์ เป็นบริวาร

ท่านเป็นบุตรของพราหมณี พรหมณีนี้ออกลูกทีใดก็ตายทุกคราว ครั้งหลังจึงไปคลอดที่ถนนใหญ่แล้วได้บุตรคือท่านเอง

ท่านมีฤทธิ์ชำแรกกายเข้าของแข็งได้ นิรมิตไฟน้ำได้เดินเหิรในอากาศได้ ฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสให้ไปปราบพญานาค ท่านยังเป็นองค์ที่ยอดเยี่ยมด้วยปัญญา สามารถแก้ความสงสัยในอรรถธรรมให้แจ่มแจ้งได้ เป็นเอตทัคคะสาวกองค์หนึ่ง

รูปท่านนั่งห้อยเท้าบนหลังสิงห์ บ้างนั่งห้อยเท้ากำลังทรมานพยานาคให้เข้าอยู่ในบาตร บ้างนั่งใต้ต้นไม้ มือถือหนังสือบ้างเป็นรูปนั่งเข้าฌาณ

องค์ที่ ๑๑ ราหุล

สถิตอยู่ปริยังคุทวีปพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๑๐๐ องค์เป็นบริวาร

ท่านเป็นพุทธชิโนรส พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่าท่านจะได้ไปเกิดเป็นเชษฐโอรสของพระอานนท์ฉนั้นจึงมีสมญาว่าโอรสพระอานนท์

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพาน ท่านได้เป็นคณาจารย์นิกายไวภาษิก และเป็นที่เคารพของบรรดาสามเณร

ท่านเป็นเอตทัคคะมหาสาวก ศึกษาในธรรมวินัย และประพฤติปฏิบัติเคร่งครัด

รูปท่านบ้างทำเป็นผู้มีศีรษะโต ตาโต จมูกเป็นขอ บ้างก็เป็นรูปคนธรรมดา มือทั้งสองอุ้มเจดีย์

องค์ที่ ๑๒ นาคเสน

สถิตอยู่ภูเขาปาณพพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๒๐๐ องค์ เป็นบริวาร

ท่านเป็นผู้มีสง่า มีปฏิภาณในการโต้ตอบแก้ปัญหาธรรม มีความรู้ลึกซึ้ง ดูเหมือนจะเป็นคนคนเดียวกันกับพระนาคเสนในมิลินทปัญหา

รูปนั่งห้อยเท้า มือซ้ายยกสูงเพียงหู มือขวาวางอยู่บนเข่า

* * *

องค์ที่ ๑๓ อิงคท

สถิตอยู่ภูเขาไวบูลยบารศ์พร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๓๐๐ องค์เป็นบริวาร

ท่านนี้ หากเป็นองค์เดียวกันกับพระอังคช ก็เป็นมหาสาวกองค์หนึ่ง ร่างกายสะอาดมากมีกลิ่นหอมหรือถ้าเป็นองค์เดียวกันกับพระอังคิล ก็เป็นมหาสาวกเช่นกัน และเป็นองค์ที่บริบูรณ์ในสิ่งทั้งปวง

รูปนั่งห้อยเท้า อ้วนสมบูรณ์ร่าเริง แต่บ้างก็เป็นรูปแก่ ถือไม้เท้า บ้างถือหนังสือ บ้างถือบาตร

องค์ที่ ๑๔ วันวาสี แปลว่าอยู่ป่า

สถิตอยู่ภูเขาวัตสะพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๔๐๐ องค์เป็นบริวาร

ยังหาเรื่องราวของท่านไม่ได้ ดูเหมือนจะเป็นองค์เดียวกันกับพระวัจฉะซึ่งชอบอยู่ตามป่า

. รูปนั่งห้อยเท้าอยู่ที่ปากถ้ำ หลับตาเหมือนเข้าฌาณ บ้างทำนิ้วมุทรา บ้างวางบนเข่า บ้างถือหนังสือ

✤ ✤ ✤

องค์ ที่ ๑๕ อชิต แปลว่าชนะไม่ได้

สถิตอยู่ที่ภูเขาคิชฌกูฏพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๕๐๐ องค์เป็นบริวาร

ยังหาเรื่องราวของท่านไม่ได้ ในคราวทุติสังคายนามีภิกษุองค์หนึ่งชื่อเดียวกันกับท่าน ในเถรคาถามีพระอชิตเถระเป็นบุตรของพราหมณ์ คำว่า อชิต เป็นนามพระศรีอารย

รูปนั่งห้อยเท้า แก่ ขนคิ้วยาว มือ วางบนเข่า บ้างนั่งเข้าฌาณ มีหน้าอก มีหน้ารูปคน ยังไม่ทราบว่ามีความหมายอะไร

องค์ที่ ๑๖ จูฑะปันถก บ้างเติมคำว่า จูฬ แปลว่า คนทางเล็ก

สถิตอยู่ที่ภูเขาเนมินธรพร้อมด้วยพระอรหันต์ ๑,๖๐๐ องค์เป็นบริวาร

เป็นมหาสาวกองค์หนึ่ง เมื่อแรกอุปสมบทปัญญาโง่ทึบท่องจำอะไรไม่ได้แม้แต่ประโยคเดียว แต่ต่อมาได้บรรลุพระอรหัตตผล เชี่ยวชาญในวิชามโนมยิทธิเรื่องราวของท่านปรากฏอยู่ในอสีติมหาสาวกนิพพาน

รูปนั่งห้อยเท้า มือขวาถือถ้วย มีนกกำลังจิกน้ำ

องค์ที่ ๑๗ นนทิมิตร

องค์ที่ ๑๘ ปินโทล

พระอรหันต์ ๑๘ องค์ เริ่มมาจากพระอรหันต์อารักษ์ธรรม ๔ องค์

พ.ศ. ๑๐๐๐ พระภิกษุจีนวาดภาพพระอรหันต์ ๑๖ องค์ บ้างวาด ๔๘ องค์ และ ๕๐๐ องค์ก็มี

พ.ศ. ๒๒๘๐ กษัตริย์เคียงล้งแห่งราชวงศ์เชงโปรดเพิ่มพระอรหันต์ปราบมังกรและเสืออีก ๒ พระองค์ คือท่านนนทิมิตรกับท่านปินโทล จึงเป็น ๑๘ องค์ ความจริงเรื่องปราบมังกรและเสือ เป็นเรื่องของพวกลัทธิเต๋า (พวกเซียน) และก็เลยเป็น ๑๘ องค์กระทั่งปัจจุบัน

ลำดับรูปพระอรหันต์นี้ เรียงลำดับตามวัดเล่งเน่ยยี่ (วัดมังกรกมลาวาส) และวัดจีนส่วนมากก็ลำดับดั่งนี้

พระพุทธรูป	๑	๓	๕	๗	๙	๑๑	๑๓	๑๕	๑๗
	๒	๔	๖	๘	๑๐	๑๒	๑๔	๑๖	๑๘